

Danuta Czaja

Sprawozdanie z działalności bibliotek zakładowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2003

Biblioteka 8 (17), 315-339

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEK ZAKŁADOWYCH W SYSTEMIE BIBLIOTECZNO-INFORMACYJNYM UAM ZA ROK 2003

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym do statystyki włączono po raz pierwszy dane dotyczące Biblioteki Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Również odnotowano ważne zmiany organizacyjne. Rozpoczęto prace przygotowawcze (selekcja, melioracja) do przeniesienia zbiorów Dydaktycznej Biblioteki Wydziału Biologii w związku z otwarciem nowego gmachu dla Wydziału Biologii na Morasku. W najbliższym czasie to samo zadanie zostanie postawione wszystkim bibliotekom instytutowym, katedralnym i zakładowym wydziału. Celem jest utworzenie Biblioteki Wydziału Biologii, scalającej zbiory funkcjonujących dotychczas jednostek. Również rozpoczęto udostępnianie zbiorów kolekcji Śrem podporządkowanej bibliotekom Wydziału Chemii i Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych dla zlokalizowanych kierunków studiów. Pod koniec roku rozpoczęto prace ziemne mające na celu przygotowanie terenu pod budowę gmachu Biblioteki Wydziału Neofilologii. Należy zaznaczyć, że opracowano plan komputeryzacji Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji i zgodnie z przyjętymi założeniami biblioteka miała być podłączona do sieci ogólnouczelnianej pod koniec roku 2003. Brak dostawy sprzętu komputerowego spowodował opóźnienia w pracach nad wdrożeniem systemu Horizon.

Biblioteki zakładowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe, instytutowe, katedralne, zakładowe oraz pozawydziałowe.

System tworzą: 9 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwyziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych i Biblioteka Wydziału Teologicznego) oraz 12 instytutowych i 6 katedralnych. Poza tym w skład struktury wchodzi biblioteki: Obserwatorium Astronomicznego, Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Française i Ogrodu Botanicznego.

W 2003 r. zorganizowano 14 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z wdrażaniem systemu Horizon, retrokonwersją księgozbiorów, serwisem komputerowym oraz prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych (Biblioteka Uniwersytecka) oraz szkoleniem pracowników nowo przyjętych i w systemie Horizon.

Stan etatowy bibliotek zakładowych wynosił na koniec roku 161 etatów bibliotecznych i inżynierjno-technicznych, czyli uległ zmianie w odniesieniu do roku 2002 (152^{5/8}). W ramach tej liczby etatów pracowały 172 osoby. W kilku bibliotekach przyznano etaty (Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Collegium Europeum w Gnieźnie, Biblioteka Wydziału Teologicznego).

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawia się następująco:

- bibliotekarze dyplomowani – 3
- służba biblioteczna – 145½
- inżynierjno-techniczni – 12½
- ogółem – 161**

Również dokonano analizy struktury wykształcenia pracowników:

Wykształcenie	2001		2002		2003	
	Liczba pracowników	%	Liczba pracowników	%	Liczba pracowników	%
wyższe	123	78,34	128	77,58	136	79,07
średnie	32	20,39	35	21,21	31	18,03
zasadnicze	2	1,27	2	1,21	5	2,90
Razem	157	100	165	100	172	100,00

Obsada personalna poszczególnych jednostek nie uległa zasadniczym zmianom. Z wykształceniem średnim dominują pracownicy w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Wydziału Prawa i Administracji.

Absencja chorobowa wynosiła 1726 dni, tj. o 274 dni mniej, w porównaniu z rokiem 2002 (2000). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 10 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawyżają urlopy zdrowotne i macierzyńskie (2 urlopy macierzyńskie, 1 wychowawczy, 1 zdrowotny). W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród otrzymało 27 osób nagrodę III stopnia, 5 osób – II stopnia i 3 osoby – I stopnia, tj. 22,67% ogółu pracowników (2002 r. – 41 osób).

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1360 zł + 20% premii, a dla bibliotekarzy dyplomowanych 2000 zł.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont, tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki (biblioteki wydziałowe) na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych jest zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. W dalszej kolejności można odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych oprawą książek, opłatami pocztowymi, itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach zakładowych przedstawiało się następująco:

Biblioteka	Wydatki ogółem		Wartość zinventaryzowanych zbiorów	
	2002	2003	2002	2003
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	11 190,91	20 178,00	2 450,96	7 501,67
Biblioteka Wydziału Chemii	4 877 666,57	6 404 232,29	4 117 264,42	6 861 404,04
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	15 200,17	23 956,79	14 355,99	11 492,96
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	115 255,60	130 000,00	88 261,16	60 803,77
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	9 875,95	11 863,44	8 574,67	8 770,95
Biblioteka Wydziału Fizyki	300 000,00	423 311,64	336 846,53	9 163,69
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	5 237,00	11 296,00	5 237,00	8 726,00
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	18 404,85	23 236,61	13 352,39	11 174,69
Biblioteka Instytutu Historii	40 000,00	57 019,08	32 646,10	26 484,36
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	24 982,14	32 095,08	21 991,15	70 631,39

Biblioteka Instytutu Prahistorii	11506,90	17 316,40	11506,90	3 803,40
Biblioteka Katedry Muzykologii	37 267,50	36 127,00	36167,50	36 127,00
Czytelnia Instytutu Wschodniego	b.d.	20 655,94	b.d.	20 655,94
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki Dwuwydziałowa	138 746,48	181 205,05	122436,08	44 944,60
Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	115 273,80	118 500,54	87516,45	68 229,05
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	166 504,47	175 642,00	142 854,15	38 033,00
Biblioteka Instytutu Geologii	25 460,00	11 900,00	34 795,00	9 585,00
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	39 913,82	30 673,69	38 730,63	13 981,49
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	250 594,43	95 243,04	111 048,41	39 168,77
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	58 796,08	36 311,84	30 839,19	28 172,00
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	21 799,00	2 903,00	10 623,90	603,00
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	39 563,23	34 126,82	27 223,54	15 162,37
Biblioteka Katedry Orientalistyki	5 016,96	5 779,94	1 976,96	1 532,44
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	13 200,00	2 188,99	4 051,26	126,59
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	6 595,30	5 217,21	6 595,30	5 217,21
Biblioteka Ekokomunikacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	194 682,07	144 318,09	173 795,96	103 982,40
Biblioteka Wydziału Teologii	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	3 462,88	1 083,00	3 236,06	1 083,00
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	11 797,25	14 777,76	13 937,95	12 888,08

Biblioteka Collegium Języków Obcych	21631,86	13 536,35	19 799,22	9 500,90
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	b.d.	15 121,75	b.d.	2 141,15
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	3 939,95	3 027,42	0	153,00
Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej	6 300,00	6 220,00	0	0
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycz- nego w Kaliszu	b.d.	32 304,79	b.d.	30 254,00
Razem	2 199 965,17	2 377 560,55	1 812 576,83	768 707,91

Ogółem wydatki bibliotek zakładowych wyniosły 2 377 560,55 (2002 r. – 2 199 965,17 zł), przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości 768 707,91 (2002 r. – 1 812 576,83 zł). Wydatkowanie środków finansowych zostało powiększone o kwotę 177 595,38 zł w porównaniu z rokiem 2002. Natomiast wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu jest niższa o kwotę o 1 043 868,92 zł, co wynika z rezygnacji Biblioteki Instytutu Historii z wpisu czasopism do inwentarza.

Należy podkreślić, że część bibliotek sieci miała możliwości uzyskania funduszy z innych źródeł w ramach wydziałów z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i mebli na wyposażenie remontowanych pomieszczeń (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Ogrodu Botanicznego).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze uczelni z rezerwy Rektora UAM w kwocie 100 000 zł (2002 r. – 100 000 zł). Władze dziekańskie poszczególnych wydziałów przyznały środki finansowe w kwocie 135 000 zł (2002 – 125 045 zł) na kontynuowanie prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów specjalistycznych. W bieżącym roku zostały przedstawione dwie wersje finansowania tego przedsięwzięcia i środki finansowe były przyznawane w wysokości od wyboru wersji przez zainteresowane jednostki. Dodatkowe środki finansowe otrzymała Biblioteka Instytutu Antropologii Kulturowej. Przyznane kwoty okazały się za niskie w stosunku do ilości zbiorów podlegających retokonwersji w bibliotekach i możliwości pracowników, którzy zaliczyli szkolenia w tym zakresie.

Wykaz bibliotek zakładowych, którym przyznano środki finansowe na retrokonwersję w roku 2003

Biblioteka	Ilość osób	Wersja	Kwota Rektor	Kwota Wydział
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	7	I	10 500,00	10 500,00
Biblioteka Wydziału Teologicznego	3	I	4 500,00	4 500,00
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	2	I	3 000,00	3 000,00
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	1	I	1 500,00	1 500,00
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1	I	1 500,00	1 500,00
Biblioteka Instytutu Historii	3		4 500,00	4 500,00
Biblioteka Wydziału Fizyki	5		7 500,00	12 500,00
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	2		4 000,00	4 000,00
Bibl. Instytutu Filologii Germańskiej	5	I	7 500,00	7 500,00
Bibl. Instytutu Filologii Romańskiej	5	I	7 500,00	7 500,00
Bibl. Instytutu Filologii Rosyjskiej	5	I	7 500,00	7 500,00
Bibl. Instytutu Filologii Klasycznej	2		3 000,00	3 000,00
Bibl. Instytutu Filologii Angielskiej	5	I	7 500,00	7 500,00
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	1	I	1 500,00	1 500,00
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	4	I	6 000,00	6 000,00
Biblioteka Wydziału Chemii	1	I	1 500,00	1 500,00
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	2	I	3 500,00	3 500,00
Biblioteka Instytutu Prahistorii	2	I	3 000,00	3 000,00
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	3		3 000,00	17 000,00
Biblioteka Instytutu Geologii	2		3 000,00	3 000,00
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Nauk Edukacyjnych	2	II	3 000,00	6 000,00 (3 000,00 +3 000,00)
Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej	2	I	4 000,00	–
Razem	65		100 000,00	135 000,00

Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na retrokonwersję w latach 1999–2003

Rok	Udział w kwocie	Razem
I półrocze 1999	50 % Rektor 58 800,00	117 600,00
	50 % Wydziały 58 800,00	
2000	50 % Rektor 150 400,00	300 800,00
	50 % Wydziały 150 400,00	
2001	50 % Rektor 125 013,00	250 026,00
	50 % Wydziały 125 013,00	
2002	Rektor 100 000,00 zł	225 045,00
	Razem Wydziały za 2002 125 045,00	
2003	Rektor 100 000,00	235 000,00
	Razem Wydziały za 2003 135 000,00	
Razem	Razem Rektor za lata 1999–2003 534 213,00 Razem Wydziały lata 1999–2003 594 258,00	1 128 471,00

W latach 1999–2003 wydatkowano łącznie kwotę 1 128 471,00 zł, co pozwoliło na opracowanie 30% zbiorów wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie. Te środki z reguły przeznaczone są na zakup książek i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej ilości bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

W bieżącym roku biblioteki nie otrzymały funduszy z konta badań własnych i na rok przyszły wchodzi ze znacznym debetem.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono 45 574 druków zwartych i czasopism polskich i zagranicznych (2002 r. – 108 127 wol.) oraz 9 850 jednostek

zbiorów specjalnych. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy o 55 424 wol. w porównaniu z rokiem ubiegłym (z uwzględnieniem zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	2000	2001	2002	2003
Wydawnictwa zwarte	1 496 347	1 464 458	1 482 927	1 521 639
Czasopisma	286 187	290 259	319 965	326 827
Zbiory specjalne	99 568	105 600	165 552	175 402
Razem	1 882 102	1 860 317	1 968 444	2 023 868

Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach zakładowych na dzień 31.12.2002 r. i 31.12.2003 r.

Biblioteka	Wydawnictwa Zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Biblioteka Dydaktyczna	57 076	59 429	10 214	32 716	312	53 552
Wydziału Biologii						
Biblioteka Wydziału Chemii	25 726	26 317	22 047	22 749	23 527	24 149
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	46 896	47 380	1 729	1 795	960	1 014
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	132 979	137 452	10 023	10 281	8 587	10 293
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	11 039	11 758	481	489	303	400
Biblioteka Wydziału Fizyki	37 956	37 210	14 391	14 900	261	468
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	9 482	7 837	5 018	5 177	150	2 198
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	22 763	23 435	5 076	5 298	1 334	1 690
Biblioteka Instytutu Historii	126 757	129 102	39 525	40 193	407	534
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	37 341	39 056	10	10	17 670	18 007
Biblioteka Instytutu Prahistorii	21 626	22 214	14 632	15 101	604	648
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	33 069	34 377	21 774	22 505	655	773
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydz. Studiów Edukacyjnych	157 340	158 973	5 935	7 720	0	0

Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	39 759	42 171	22 262	23 715	413	422
Biblioteka Instytutu Geologii	8 586	9 128	13 162	14 361	0	0
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	40 312	42 110	10 190	11 099	1 033	1 536
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	65 622	97 884	1 122	1 464	2 507	5 413
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	104 035	105 872	5 642	6 092	5 430	5 736
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	55 806	56 934	13 317	14 002	3 642	3 964
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	85 540	86 959	838	1 133	4 415	4 214
Biblioteka Katedry Orientalistyki	4 354	4 994	823	1 046	502	428
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	8 179	8 322	2 180	2 673	313	923
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	23 971	24 412	670	674	399	451
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	119 904	124 671	61 155	62 704	315	720
Biblioteka Wydziału Teologicznego	103 199	112 235	0	0	24 051	24 852
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	17 049	17 305	898	1 005	558	624
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	17 454	17 766	0	0	1 592	1 904
Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej	6 534	6 908	0	0	650	714
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 217	4 128	1 669	1 844	173	209
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	13 880	13 983	0	0	820	853
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	6 420	6 573	13	13	894	942
Biblioteka Katedry Muzykologii	19 587	17 118	5 463	5 597	3 123	3 447
Czytelnia Instytutu Wschodniego	0	2 413	0	117	0	86
Biblioteka Wydziału PedagogicznoArtystycznego w Kaliszu	0	15 213	0	354		4 038
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Razem	1464458	1551639	290259	326827	165552	175202

Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej czasopism i selekcji zbiorów. Powyższy przyrost w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism zamyka się liczbą 45 574 woluminów i jest na poziomie lat ubiegłych (2002 r. – 48 175. Na dzień 31.12.2003 r. zarejestrowano 1 880 (2002 r. – 1 739) tytułów czasopism polskich i zagranicznych otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym 522 (2002 – 636) tytułów zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując czasopisma pod względem tytułowym odnotowano na stanie bibliotek 10 743 tytułów ogółem, w tym 6 493 tytułów zagranicznych.

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach zakładowych w roku 2003

Czasopisma zarejestrowane	Ilość tytułów		W tym prenumerata	
	2002	2003	2002	2003
Polskie	3 986	4 250	1 103	927
Zagraniczne	6 797	6 493	636	953
Razem	10 783	10 743	1 739	1 880
W tym Biblioteka Uniwersytecka	471	522		

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono 175 202 jednostek (2002 r. – 165 552 jednostek) pozyskiwanych z różnych źródeł wpływu. Stan inwentaryzowy został powiększony o 9 650 jednostek w stosunku do roku ubiegłego w ramach dodatkowych zakupów tego rodzaju wydawnictw. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki, w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe rodzaje, jak CD-ROM-y i to w większych ilościach (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskietki, płyty kompaktowe, itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Historii Sztuki – 473 wol., Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej – 357 wol., Biblioteka Wydziału Teologicznego – 24 448 wol. (przyrost o 1 419 wol.).

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma ona długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerzą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii An-

gielskiej kontrahentów polskich – 210 (2002 – 202), zagranicznych – 1020 (2002 – 998), Biblioteka Instytutu Prahistorii kontrahentów polskich – 45 (2002 – 45), zagranicznych – 220 (2002 – 219). W dalszej kolejności należy wymienić Bibliotekę Wydziału Teologicznego kontrahentów polskich – 65, kontrahentów zagranicznych – 182, Bibliotekę Instytutu Historii Sztuki, Bibliotekę Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotekę Instytutu Geologii i Bibliotekę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Bibliotekę Wydziału Biologii, Bibliotekę Instytutu Filologii Romańskiej, Bibliotekę Filologii Germańskiej. W analizowanym roku odnotowano 651 (2002 – 518) kontrahentów polskich i 1984 (2002 – 1866) kontrahentów zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano 3979 (2002 – 3419) egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano 2512 (2002 – 2 393) zagranicznych. Odnotowano wzrost zarówno źródeł wymiany polskiej i zagranicznej, jak również ilość egzemplarzy w zakresie wydawnictw pozyskiwanych w ramach wymiany międzybibliotecznej. Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych. Corocznie uaktualnia się listę kontrahentów w celu ukierunkowania polityki wymiany.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nie opracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach – 242 299 wol. (2002 r. – 182 731 wol.: w tym 146 000 wol. Wydziału Teologicznego) i wzrasta w porównaniu z latami ubiegłymi. Stan zbiorów niezainwentaryzowanych przedstawia poniżej zamieszczone zestawienie:

1999	–	38 750
2000	–	50 538
2001	–	240 765
2002	–	182 731
2003	–	242 299

Podsumowując można stwierdzić, że 50% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nie opracowanych. Duży procent zbiorów nie zinwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, ilości udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów. W bieżącym roku zarejestrowana duża liczba zbiorów nie wpisanych do inwentarzy wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego (80 % ogółu).

Moduł gromadzenia wprowadziła tylko jedna jednostka systemu bibliotecznego-informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi kartkowe: alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników, itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów należą:

- Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii,
- Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
- Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki,
- Biblioteka Wydziału Fizyki,
- Biblioteka Katedry Orientalistyki,
- Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej
- Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej,
- Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej,
- Studium Nauczania Języków Obcych,
- Biblioteka Instytutu Geologii,
- Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
- Biblioteka Wydziału Chemii,
- Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej,
- Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej,
- Biblioteka Instytutu Prahistorii,
- Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej,
- Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii,
- Biblioteka Wydziału Teologicznego,
- Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu,
- Biblioteka Instytutu Historii,
- Biblioteka Instytutu Językoznawstwa,
- Austriacki Ośrodek Kultury i Biblioteka,
- Biblioteka Katedry Muzykologii,
- Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej.

Stopniowo opracowanie komputerowe wprowadzało coraz więcej bibliotek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego należą:

- Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji,
- Biblioteka i Czytelnia Brytyjska,
- Biblioteka Kolegium Języków Obcych,
- Biblioteka Ogrodu Botanicznego,
- Biblioteka Ośrodka Alliance Française,
- Biblioteka Historii Sztuki.

Wynika to z braku podłączenia wymienionych bibliotek do ogólnouczelnianej sieci komputerowej. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Natomiast pozostałe jednostki łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym, przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – SOWA). Wynika to również z braku przygotowania pracowników, obsady etatowej, jak również wyposażenia w sprzęt komputerowy.

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Ilość opracowanych opisów bibliograficznych i egzemplarzy książek w bibliotekach zakładowych

Biblioteka	2000 – 2003		2003	
	Liczba egz. książek	Liczba opisów bibliogr.	Liczba egz. książek	Liczba opisów bibliogr.
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii oraz Biblioteki Zakładowe Wydziału Biologii	6 137	239	272	59
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	11 031	3 591	2 011	859
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	24 225	9 004	2 013	1 300
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	28 589	13 948	4 427	2 062
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	37 505	12 320	8 377	3 052
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	35 001	2 255	5 107	94
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	10 709	4 535	1 439	711
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	14 703	5 473	2 238	752
Biblioteka Wydziału Fizyki	16 258	5 314	3 034	1 824
Biblioteka Instytutu Geologii	9 113	2 287	963	719
Biblioteka Instytutu Historii	105 196	64 455	102 712	5 651
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	6 262	1 851	2 863	1 021
Biblioteka Instytutu Prahistorii	7 098	3 273	828	338
Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki	4 562	1 200	555	87
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii	11 343	1 090	937	567
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	1 816	339	498	197

Biblioteka Katedry Orientalistyki	1432	579	179	122
Biblioteka Wydziału Chemii	5 716	1100	1016	314
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	19 773	3 715	5 864	1 385
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	39 401	9 304	3 542	1 155
Biblioteka Katedry Muzykologii	2 543	1 607	1 270	458
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	1 984	1 637	703	611
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	3 090	1	192	1
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	1 814	680	386	189
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	40 961	4 584	12 004	2 167
Biblioteka Wydziału Teologii	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Ośrodek Austriacki i Biblioteka	209	160	209	160
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	519	165	518	165
Razem	446 990	154 706	164 157	26 020

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego 26 020 rekordów i 164 157 pozycji bibliograficznych (2002 r. – 72 831 pozycji bibliograficznych). Do roku 2003 opracowano 154 706 rekordów i wprowadzono do katalogu 446 990 pozycji bibliograficznych, tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych – 28 biblioteki zakładowe, które w dużym stopniu rozbudują tworzoną bazę bibliograficzną w ramach uczelni.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono 32 802 kart katalogowych (2001 r. – 54 402, 2002 r. – 42 422). Dane te świadczą o wdrażaniu modułu katalogowania w systemie HORIZON, spadek ilości kart jest wynikiem odchodzenia od katalogu tradycyjnego i wprowadzania wyłącznie katalogu komputerowego w większym lub mniejszym stopniu przez biblioteki systemu biblioteczno-informacyjnego. Część bibliotek gromadzi wydruki opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelników i poza bibliotekę odnotowano znaczny spadek, o czym świadczą dane w kolejnych latach:

Udostępnianie	2000	2001	2002	2003
Czytelnia	1 100 376	1 006 638	1 172 362	744 262
Wypożyczalnia	796 875	613 463	679 043	556 285
Razem	1 897 251	1 620 101	1 851 405	1 300 547

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2002 a 2003 odnotowano znaczny spadek zamykający się liczbą 550 858 (2002 r. – wzrost o 231 304). Dane zarejestrowane są zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek wprowadzony w czytelnikach kilku jednostek: Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki i zmienione zasady obliczeń w tym zakresie oraz przeprowadzane długoterminowe remonty w bibliotekach: Wydziału Prawa i Administracji, Instytutu Historii Sztuki, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotece Instytutu Filologii Angielskiej, Bibliotece Instytutu Filologii Germańskiej, Bibliotece Instytutu Filologii Rosyjskiej oraz Ośrodka Kultury Austriackiej. O powyższej statystyce decyduje ilość studentów na poszczególnych kierunkach, jak i również cena podręczników. Poza tym bardziej szczegółowo jest prowadzona statystyka w tym zakresie.

Natomiast nie odnotowano wzrostu indywidualnych kont czytelniczych – 43 949 (2002 – 147 929, 2001 – 115 775, 2000 – 59 341). Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych kręgów czytelników, tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym powiększyła się ilość miejsc w czytelnikach – 1256 (2002 – 1189, 2001 – 1170, 2000 – 1282, 1999 – 1251), tj. o 67. Aktualnie największą czytelnię posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki – 136 miejsc. W związku z koniecznością organizowania stanowisk komputerowych dla czytelników na Wydziale Prawa i Administracji powstała czytelnia wydawnictw elektronicznych, która będzie rozbudowywana po dostarczeniu sprzętu komputerowego. Do bibliotek posiadających większe czytelnie należą:

- Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki – 136 miejsc
- Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej – 102 miejsca

- Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych – 97 miejsc
- Biblioteka Wydziału Teologicznego – 92 miejsca
- Biblioteka Wydziału Chemii – 92 miejsca
- Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji – 92 miejsca
- Biblioteka Instytutu Historii – 73 miejsca
- Biblioteka Wydziału Fizyki – 72 miejsca

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W niektórych czytelniach wprowadzono wolny dostęp do półek (Biblioteka Wydziału Fizyki, Dwuwyziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska). W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają na prowadzenie szczegółowej statystyki przy tej formie udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelnia i poza bibliotekę przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	1999	2000	2001	2002	2003
Druki zwarte	1 042 428	1 063 428	640 055	786 060	504 165
Czasopisma	666 411	725 412	286 883	300 904	204 348
Zbiory specjalne	3 750	108 411	51 088	85 398	35 749
Razem	1 802 589	1 897 251	1 006 638	1 172 362	744 262

Powyższe zestawienie obrazuje, że najwięcej udostępnia się wydawnictw zwartych (podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp.). W mniejszym stopniu korzystają użytkownicy z czasopism. W analizowanym roku odnotowano spadek ilości udostępnionych zbiorów do czytelnia o 428 100 wol. (2002 r. – 1 172 362 wol.). Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów.

Należy zaznaczyć, że stopniowo jest wprowadzany moduł udostępniania – aktualnie w tym module pracuje 11 bibliotek. Uzależnione jest to w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów i to przede wszystkim w okresie wakacyjnym (lipiec, sierpień, wrzesień). W analizowanym roku rozpoczęto skontrum zbiorów bibliotek Wydziału Biologii w związku ze scalaniem i przygotowaniem do przeniesienia na Morasko. Ubytkowano 4 086 wol. (2001 – 314 wol.) wydawnictw zwartych. Również w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nie opracowanych i oszacowano na 242 299 wol. (2002 – 182 731 wol.) Ze względu na zaistniałą sytuację wykonano selekcję i przekazano do melioracji 650 egz. druków zwartych (2002 r. – 812 wol.) oraz 550 woluminy czasopism (22 tytuły), które uległy zniszczeniu.

Przed wszystkim w okresie letnim przeprowadzano porządkowanie zbiorów, w związku z otrzymaniem dodatkowych pomieszczeń i przeprowadzonymi remontami w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Historii, Instytutu Historii Sztuki, Wydziału Prawa i Administracji. W Bibliotece Katedry Muzykologii zabezpieczono archiwalny zbiór nagrań dźwiękowych. W Bibliotece Katedry Skandynawistyki i Baltologii opracowywano zbiory łotewskie.

Odnotowano w kilku jednostkach częściowe skontrum wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej – 22 (2002 – 44) tytułów czasopism, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej – czasopisma i wydawnictwa zwarte w magazynie bibliotecznym.

W skali bibliotek zakładowych oprawiono – 534 wol. (2002 – 3 324, 2001 – 3 592 wol., 2000 r. – 5254 wol.). Zarejestrowana ilość jest wynikiem braku środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres czteroletni można stwierdzić spadek oprawianych egzemplarzy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych, wzroście liczby studentów z jednej strony utrudnia w pewnym stopniu rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część podręczników i skryptów udostępniana jest w bardzo złym stanie.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów w tych jednostkach, gdzie zaistniała konieczność ze względu na ich specjalizację, mając na uwadze aktualizację i stopień wykorzystania księgozbiorów.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji przygotowywano do ubytkowania tytuły wydawnictw nieaktualnych z problematyką badań i programem zajęć – 45 000 wol. (2002 r. – 65 000, 2001 – 82 603 wol., 2000 – 54 682 wol.) i to przede wszystkim w zakresie wydawnictw zwartych i czasopism.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

1. uzupełnienia i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego, utworzenia stanowisk komputerowych dla użytkowników,
2. uzyskania środków finansowych na retrokonwersję,
3. utworzeniu stanowisk komputerowych dla czytelników.

Realizując powyższe zadania przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze ze środków inwestycyjnych uczelni na zakup nowych komputerów i sprzętu uzupełniającego (Biblioteka Instytutu Historii, Dwuwydziałowa Biblioteka Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Teologicznego).

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci stwierdzono, że funkcjonuje – 217 (2001 – 152, 2002 r. – 205) zestawów komputerowych, 27 drukarki i 3 skanery. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki (18), Biblioteka Instytutu Historii (17), Biblioteka Wydziału Fizyki (12), Biblioteka Wydziału Chemii (15), Biblioteka Wydziału Teologii (14), Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych (13), Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej (12), Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych (12), Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej (10).

Zakup nowego sprzętu komputerowego wymagał przeprowadzenia modernizacji sieci teleinformatycznej w kilku jednostkach systemu biblioteczno-informacyjnego.

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wprowadzania kolejnych modułów. Udostępnianie zbiorów komputerowe prowadzą w skali sieci biblioteki: Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Fizyki.

W dalszym ciągu były kontynuowane prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Nadal w ramach prac związanych z retrokonwersją uczestniczyły 22 biblioteki.

W ciągu roku zostały przeprowadzone uzupełniające szkolenia dla pracowników zainteresowanych jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego.

W bieżącym roku serwis nad sprzętem komputerowym powierzono Samodzielnej Sekcji Komputerowej Biblioteki Uniwersyteckiej. Tego typu usługami nie były zainteresowane jednostki funkcjonujące w ramach wydziałów z wyłączeniem Wydziału Fizyki i Wydziału Matematyki i Informatyki.

Najważniejszymi problemami, jakie pozostały nadal do rozwiązania są przy wdrażaniu komputeryzacji są:

1. brak nowych zestawów komputerowych,
2. brak podłączenia do sieci ogólnouczelnianej nw. bibliotek:
 - Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji,
 - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
 - Biblioteki Ogrodu Botanicznego

Należy podkreślić, że w analizowanym roku udało się podłączyć do sieci ogólnouczelnianej Bibliotekę Ośrodka Kultury Austriackiej, pełniącej ważną funkcję kulturalną, edukacyjną i oświatową dla miasta. Biblioteka otrzymała sprzęt komputerowy i pracuje w systemie Horizon.

Utworzono stanowiska komputerowe dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów oraz mające na celu ułatwienie dostępu do Internetu i to przede wszystkim w jednostkach, gdzie na wydziałach nie funkcjonują pracownie komputerowe. Najwięcej stanowisk dla czytelników posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki (14). Ogółem odnotowano 105 przeglądarek dla użytkowników (2002 r. – 89). W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego muszą być tworzone stanowiska komputerowe dla użytkowników.

W bieżącym roku były kontynuowane prace nad konwersją zbiorów, uznane za jedne z priorytetowych zadań w celu ujednoczenia systemu i dla zapewnienia prawidłowego jego funkcjonowania (Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej, i Biblioteka Instytutu Historii).

W dalszym ciągu istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy, jak również konieczna jest częściowa wymiana sprzętu na stanie poszczególnych jednostek.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od ilości wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2 do 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu

prezentacje dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Instytutu Językoznawstwa przy współpracy z IPS).

Ważniejsze wystawy tematyczne zostały przygotowane przez poniżej zamieszczone biblioteki:

Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii i Biblioteki Zakładowe

1. „Życie i działalność prof. dr. hab. Teofila Wojterskiego”, 19–20.09.03.
2. „Zioła Marii Panny”, maj 2003.

Biblioteka Wydziału Chemii

Dwie wystawy nowości światowych wydawnictw chemicznych przy współpracy z International Publishing Service.

Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej

„Twórczość naukowa prof. Jana Wikariaka w 20 rocznicę śmierci”, 15–23.01.2003.

Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej

1. „Biografie poetów romantycznych – Cyprian Kamil Norwid”, 26.11.03–7.01.04.
2. „Trzydziestolecie filmoznawstwa na UAM – publikacje pracowników układu film i telewizja”, 26.10.03–26.11.2003

Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej

„Idee wspólnotowe słowiańszczyzny”, marzec 2003.

Biblioteka Wydziału Fizyki

Wystawa nowości światowych wydawnictw fizycznych przy współpracy z International Publishing Service, maj 2003.

Biblioteka Wydziału Historii

1. „Dorobek prof. Antoniego Czubińskiego” 10–22.02.03.
2. „Dorobek prof. Janusza Pajewskiego”, 12–30.12.03.
3. „Publikacje Instytutu Historii UAM”, październik 2003.

Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych

i Wydziału Studiów Edukacyjnych

1. Wystawa nowości światowych wydawnictw przy współpracy z International Publishing Service, 3–4.03.03.
2. Wystawa zagranicznych publikacji naukowych – Bookseller 7–8.04.03.
3. Wystawa z okazji 10-lecia WSE, 13–14.10.03.

Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej

1. „Noblista Coetze”, październik 2003.
2. „Irish Festival”, październik 2003.

Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej

1. Wystawa fotograficzna „Spektakl po motivam Nocz pieriet Rożdieszom N. Gogola”, 28.01–6.03.2003.
2. Drzwi otwarte Instytutu Filologii Rosyjskiej, 8.03–24.04.03.
3. „Russkaja Narodnaja Skaska”, 10.03–10.05.03.
4. „Prawosławna Pascha”, 15–27.04.03.
5. „VI Ogólnopolski Konkurs Recytacji Poezji Rosyjskiej”, 28.04 –15.05.03.
6. „Russkaja Ikona”, 3–14.09.03.
7. „Zasoby leksykograficzne Biblioteki IFRos”, 9–13.09.03.
8. „Eto interesno posmotriet w Poznani”, 1.09–15.10.03.
9. Uniwersytet UAM, prezentacja, 1.09–30.10.03.
10. „Poznań – Grajsfald (związki polsko-rosyjsko-niemieckie)”, 3 –11.11.03.
11. „Russkaja i Ukrainskaja roździestwoenskaja i nowogowniaja odkrytka”, 15.12.03–15.01.04.

Biblioteka Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki

„Metodyka nauczania języka niemieckiego – podręczniki” – listopad 2003.

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska

Wystawy wydawnictw:

1. Express Publishing, styczeń 2003.
2. Wydawnictwa Szkolne, luty 2003.
3. UK Today, maj 2003.
4. MacMillan, czerwiec 2003.
5. Royal Britain, wrzesień 2003.
6. Study I Britain, październik 2003.
7. British Fantasy Fiction, listopad 2003.
8. Books for Christmas, grudzień 2003.

Ośrodek Kultury Austriackiej i Biblioteka „Literackie kawiarnie Wiednia”:

1. Opole, marzec 2003.
2. Przemyśl, wrzesień 2003.
3. Toruń, październik 2003.

Ośrodek Alliance Française

„Française Giraud”, kwiecień 2003.

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej oraz Ośrodek Kultury Austriackiej. Przy współpracy z Instytutem Filologii Germańskiej Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej zorganizowała nowy cykl wykładów dotyczących tematyki tłumaczeń. W ramach

działalności edukacyjnej przygotowała spotkania dla uczniów szkół ponadpodstawowych połączone z projekcją filmów o Austrii.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek zakładowych uczestniczą w procesie dydaktycznym poprzez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych (Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne). Pani dr Barbara Stolpiak z Biblioteki Instytutu Prahistorii prowadziła wykłady fakultatywne: „Szklarstwo pradziejowe” i „Szklarstwo średniowieczne”. Poza tym pod jej kierunkiem odbywają się praktyki terenowe z zakresu archeologii. Wszystkie biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego oraz wykazem podręczników obowiązujących w toku studiów.

Bibliotekarze biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej. Ogółem opublikowano 18 artykułów i notatek (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Ośrodek Kultury Austriackiej, Biblioteka Zakładu Ekologii Roślin Wydziału Biologii) – (1999 – 41, 2000 – 36, 2001 – 45, 2002 – 55).

Pracownicy Instytutu Filologii Rosyjskiej uczestniczą w pracach związanych z opracowaniem i składem komputerowym materiałów wydawanych przez Instytut.

Należy zaznaczyć, że pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu uczestniczą w przygotowaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła wygłaszając referaty. Pracownicy Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej uczestniczyli w X Konferencji z cyklu Rusycystyka Europejska a Współczesność na temat: Słowo rosyjskie w zmieniającym się obrazie świata (10–13.09.2003 r.). Również przygotowali plakaty pod kierunkiem mgr Janiny Mickiewicz-Turskiej. Pracownik Biblioteki Instytutu Historii Sztuki mgr Przemysław Krzysztofiak przedstawił referat na konferencji na temat: „Kościół i klasztor dominikanów” w Poznaniu (9–10.10.2003 r.).

Dr Barbara Stolpiak – pracownik Biblioteki Instytutu Prahistorii – wygłosiła 3 referaty na konferencjach w Poznaniu, Ostrowie Lednickim i Lesznie. W Bibliotece Obserwatorium Astronomicznego p. dr Henryk Kuźmiński przygotował 30 prelekcji dla młodzieży szkolnej.

Ośrodek Kultury Austriackiej prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego. W latach 2000–2001 poczyniono starania o uzyskanie statusu licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innym uzyskanie dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. W 2002 r. Ośrodek otrzymał tego typu uprawnienia. Przeprowadzono trzykrotnie egzaminy (luty, maj, czerwiec) 2003 roku. W kursach z języka niemieckiego uczestniczyły ogółem 124 osoby, przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało 128 osób. Również przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej został przygotowany i przeprowadzony konkurs wiedzy o Austrii. Laureaci konkursu w nagrodę uczestniczyli w wycieczce do Wiednia. W ramach działalności edukacyjnej organizują pracownicy spotkania dla uczniów szkół średnich. Przedstawiciel Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej uczestniczył w szkoleniu w Warszawie zorganizowanym przez British Council.

W skali sieci bibliotek zakładowych 4 (2002 r. – 4) pracowników zaliczyło miesięczny staż w Bibliotece Głównej Akademii Rolniczej i Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w związku z awansowaniem na stanowisko kustosa (Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji i Biblioteka Wydziału Teologicznego, Biblioteka Katedry Muzykologii).

W szkoleniach uzupełniających organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką uczestniczyło 15 osób. Dodatkowo pracownicy brali udział w warsztatach szkoleniowych.

W dwóch bibliotekach studenci Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu zaliczali praktyki zawodowe (Biblioteka Instytutu Prahistorii – wrzesień 2003 r.).

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym przeprowadzono remonty na większą skalę w Bibliotece Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Bibliotece Ośrodka Kultury Austriackiej, Bibliotece Katedry Muzykologii i w bibliotekach zlokalizowanych w Collegium Novum (Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej) oraz w Bibliotece Ośrodka Alliance Française.

W Bibliotece Etnologii i Antropologii Kulturowej wymieniono okna, co było powiązane z koniecznością wymalowania pomieszczeń.

W Bibliotece Instytutu Filologii Rosyjskiej wykonano kapitalny remont magazynu, mając na uwadze wymianę podłogi i malowanie ścian.

Celem remontu pomieszczenia tzw. starej maszynowni wind w Collegium Novum było zwiększenie powierzchni magazynowej dla Biblioteki Instytutu Filologii Germańskiej. Pomieszczenie przeznaczono na magazyn taśm magnetofonowych i wideo oraz CD.

W miesiącach letnich kontynuowano kompleksowy remont całej placówki Ośrodka Kultury Austriackiej zmieniono system ogrzewania, ze względu na niemożliwość dogrzania pomieszczenia w okresie zimowym. Również miało miejsce malowanie ścian. Pomieszczenia zostały wyposażone w nowy sprzęt meblowy.

W Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych kontynuowano prace remontowe i wymieniono posadzki w wypożyczalni. W ramach modyfikacji przystosowano wejście do biblioteki dla niepełnosprawnych.

W Bibliotece Wydziału Matematyki i Informatyki przeprowadzono poprawki budowlane w ramach rocznej gwarancji w nowym budynku oraz prace malarskie. W związku z otrzymaniem nowych regałów dokonano zmian w ustawieniu zbiorów biblioteki – wydzielono książki XIX-wieczne i zlokalizowano w innych pomieszczeniach w celu ich zabezpieczenia

W Bibliotece Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki przeprowadzono reorganizację czytelni w celu jej powiększenia i utworzenia dodatkowych miejsc dla czytelników.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe. W bardzo złych warunkach pracują Biblioteka Katedry Orientalistyki i Biblioteka Instytutu Językoznawstwa. Sytuację może zmienić jedynie oddanie do użytku gmachu Biblioteki Wydziału Neofilologii.

Podsumowując problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego należy zwrócić szczególną uwagę na:

- podłączenie do sieci ogólnouczelnianej 4 bibliotek:
Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji,
Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej,
Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
Biblioteki Ogrodu Botanicznego,
- uaktywnienie gniazd sieciowych w pomieszczeniach bibliotecznych i za-
instalowanie dodatkowych,

- uzyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retokonwersją zbiorów,
- wymianę i uzupełnienie sprzętu komputerowego w poszczególnych bibliotekach,
- kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu HORIZON i warsztatów szkoleniowych,
- właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu odpowiedniego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułów udostępniania i gromadzenia,
- nawiązanie lepszej współpracy między bibliotekami zakładowymi a Biblioteką Uniwersytecką w zakresie wymiany dubletów i druków zbędnych (propozycja listy elektronicznej),
- opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dotyczących zamówień czasopism polskich i zagranicznych (bieżąca informacja, rozliczenia finansowe) w ramach prowadzonej prenumeraty na dany rok kalendarzowy przez BU,
- usprawnienie zarządzania centralnym serwisem komputerowym (Samodzielna Sekcja Komputerowa BU).

Opracowała: mgr Danuta Czaja